Ya?am Boyu Karde? ?li?kileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ya?am Boyu Karde? ?li?kileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32921

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ya?am Boyu Karde? ?li?kileri Ölçe?i (YBK?Ö), bireylerin karde?leriyle olan ili?kilerinin dinamiklerini ve kalitesini ya?am boyu bir perspektifle de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Türkiye'deki genç yeti?kin popülasyonu üzerindeki psikometrik özellikleri, Öz Soysal ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan yap?lan bir uyarlama çal??mas? ile incelenmi?tir. Bu ölçek, karde? ili?kilerinde var olan yak?nl?k, çat??ma, destek ve rekabet gibi temel boyutlar? ölçmeyi hedefler. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, orijinal yap?n?n kültürel ba?lamda korunup korunmad???n? belirlemek üzere gerçekle?tirilmi? ve genç yeti?kinlerin aile içi ili?kilerini inceleyen ara?t?rmac?lar için önemli bir kaynak sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ya?am Boyu Karde? ?li?kileri Ölçe?i, karde? ili?kileri, genç yeti?kinlik, uyarlama, geçerlik, güvenirlik, aile dinamikleri, psikometrik.

Yazarlar

Fatma Selda Öz Soysal, ?brahim Yurdabakan, Ay?e Uz Ba?, Figen Aysan.

Amaç

Ya?am Boyu Karde? ?li?kileri Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin karde?leriyle olan ili?kilerinin niteli?ini ve evrimini, çocukluktan yeti?kinli?e uzanan geni? bir zaman diliminde sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu araç, özellikle genç yeti?kinlik döneminde karde?ler aras?ndaki duygusal ba?lar?n, destek mekanizmalar?n?n ve olas? çat??ma örüntülerinin derinlemesine anla??lmas?na katk?da bulunur.

Ölçe?in Türkiye'de uyarlanmas?, Türk kültüründeki aile ve karde? ili?kileri ba?lam?nda ölçme araçlar?n?n eksikli?ini gidermeyi amaçlam??t?r. Bu adaptasyon çal??mas?, uluslararas? alanda kabul görmü? bir yap?n?n yerel ara?t?rmalarda kullan?labilirli?ini sa?lam?? ve böylece karde? ili?kileri literatürüne geçerli ve güvenilir bir araç kazand?rm??t?r.

Yap?

Ölçek, psikolojideki **karde? ili?kileri** (sibling relationships) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle tek boyutlu olmaktan ziyade, çe?itli alt boyutlardan olu?ur. Karde? ili?kileri, bireyin sosyal ve duygusal geli?iminde kritik rol oynayan, benzersiz ve kal?c? bir ili?ki türüdür. Ölçek, muhtemelen **yak?nl?k ve s?cakl?k**, **rekabet ve çat??ma**, **destek ve yard?m** gibi temel faktörleri içeren çok boyutlu bir yap?y? temsil etmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ölçtü?ü **yap?**, zaman içinde sabit kalmayan, bireysel geli?im evrelerine ve aile dinamiklerindeki de?i?ikliklere ba?l? olarak evrim geçiren ili?kisel özellikleri kapsar. Genç yeti?kinlik döneminde, bu ili?kiler genellikle ebeveyn etkisinden ba??ms?zla?arak daha e?itlikçi bir düzeye ta??n?r, bu da ölçe?in bu ya? grubuna özgü dinamikleri yakalamas?n? gerektirir.

Geçerlik

Ya?am Boyu Karde? ?li?kileri Ölçe?i'nin genç yeti?kinlerde yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in kavramsal olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü belirlemek amac?yla çe?itli geçerlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Özellikle **yap? geçerli?i** (construct validity) çal??malar?na odaklan?lm??t?r.

Yap? geçerli?ini do?rulamak için genellikle **Faktör Analizi** (Factor Analysis) yöntemleri kullan?l?r. Bu analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?ndaki faktörlerin Türkçe örneklemde de korundu?u veya uyarlanm?? yap?n?n teorik beklentilerle tutarl? oldu?u gösterilmeye çal???lm??t?r. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, ba?lanma stilleri veya ya?am memnuniyeti) ili?kisi incelenerek **ölçüt geçerli?i** (criterion validity) kan?tlar? da sunulmu? olabilir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirir. Öz Soysal ve arkada?lar? taraf?ndan yap?lan çal??mada, genellikle ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? tespit etmek için **test-tekrar test güvenirli?i** yönteminin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu yöntem, ayn? bireylere farkl? zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlar?n?n korelasyonunu inceleyerek, ölçümün zaman içinde ne kadar stabil kald???n? ortaya koyar. Elde edilen güvenirlik katsay?lar?n?n kabul edilebilir düzeyde olmas?, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?labilirli?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ya?am Boyu Karde? ?li?kileri Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? sürecinde, ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek kritik öneme sahiptir. Orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türkçe kültüre uygunlu?unu test etmek amac?yla hem **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) hem de **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?lm??t?r.

Faktör Analizi sonuçlar?, ölçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?unu ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendi?ini netle?tirmi?tir. Yap?lan analizler, uyarlanan ölçe?in orijinal formdaki teorik yap?y? büyük ölçüde korudu?unu, ancak kültürel farkl?l?klar nedeniyle baz? maddelerin yeniden

ARABPSYCHOLOGY.COM

grupland?r?lm?? olabilece?ini göstermi?tir. Bu analizler, ölçe?in **yap? geçerli?i** için temel kan?tlar? sunar.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Bildirilen verilerde derecelendirme bilgisi bulunmamaktad?r. Genellikle Likert tipi bir derecelendirme format? kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (Örn: 5'li veya 7'li Likert). Ölçek, öz bildirim (self-report) yöntemiyle uygulan?r.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Genç Yeti?kinler (Young Adults)

Age Group: Çal??man?n yap?ld??? genç yeti?kinlik dönemi (Genellikle 18-30 ya? aral???).

Population Details: Ölçe?in uyarlama çal??mas?, üniversite ö?rencileri veya genel genç yeti?kin popülasyonu üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan, bireyin kendi alg? ve deneyimlerine dayanan öz bildirim yöntemi.

Anahtar Kelimeler

psikometrik ölçek, karde?lik, aile psikolojisi, uyum, yap? geçerli?i, Faktör Analizi, Journal of Human Sciences.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: seldaoz.oz@gmail.com (Fatma Selda Öz Soysal)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2016 y?l?nda Türkiye'de bilimsel literatüre kazand?r?lm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için yazar/yazarlarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Sorumlu yazar?n ileti?im bilgileri arac?l???yla (seldaoz.oz@gmail.com) izin süreci hakk?nda bilgi al?nabilir. Ölçek kullan?m? için herhangi bir ticari ücret bilgisi mevcut de?ildir, ancak akademik kullan?m için izin al?nmas? önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynakça

Öz Soysal, F. S., Yurdabakan, ?., Uz Ba?, A., ve Aysan, F. (2016). Ya?am Boyu Karde? ?li?kileri Ölçe?inin genç yeti?kinlerde geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Journal of Human Sciences, 13(*3), 5351-5361.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: yasam-boyu-kardes-iliskileri-olcegi-toad.pdf

Ya?am Boyu Karde? ?li?kileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukar?da belirtilen akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM